

■ Διὰ βρώσεως ὁ θάνατος καὶ ἡ ταφή στὰ «μνήματα τῆς ἐπιθυμίας»

**Ὁ Βλαστός τῆς Θεομήτορος
διαλύει τὴν κατάρα καὶ καταργεῖ τὸν θάνατον**

«Ὁ Θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν»

**«Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου, τῷ γένει προσγενόμενος θάνατος,
διὰ Σταυροῦ κατήργηται σήμερον·
τῆς γὰρ προμήτορος ἡ παγγενῆς κατάρα διαλέλυται,
τῷ Βλαστῷ τῆς ἀγνῆς Θεομήτορος,
Ἦν πάσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν Οὐρανῶν μεγαλύνουσιν».**

Ὁ θάνατος, ὁ ὁποῖος προκλήθηκε καὶ εἰσῆλθε στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, διὰ μέσος τῆς βρώσεως ὑπὸ τῶν Πρωτοπλάστων τῆ ἀπαγορευμένης καρπῆ ἀπὸ τὸ δένδρο τῆς γνώσεως, σήμερα καταργήθηκε μὲ τὸν θάνατο τῆ Κυρίσ μας ἐπὶ τῆ Ζωοποιῆ Σταυροῦ· διότι ἡ κατάρα, ἡ ὁποία εἶχε δοθῆ στὴν Προμήτορα Εὐσα καὶ δι' αὐτῆς ἔγινε παγγενῆς - πανανθρώπινη, ἔχει διαλυθῆ ἀπὸ τὸν Βλαστό - Υἱὸ τῆς Ἀγνῆς Θεομήτορος· γιὰ τὸν λόγο αὐτό, μεγαλύνων καὶ εὐφημῶν Αὐτὴν ὅλες οἱ Οὐράνιες Δυνάμεις.

**Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου,
Ἐρμηνεῖα εἰς τὸν ἕτερον Εἰκμὸν τῆς Ῥδῆς Θ'
τοῦ Κανόνος τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ,
Ποιήματος Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ**

Ἀπορίας ἄξιον εἶναι, διὰ τι ὁ ἱερός Κοσμάς, τὰς μὲν ἄλλας ᾽Ωδὰς τόσον τοῦ παρόντος Κανόνος, ὅσον και τῶν ἄλλων αὐτοῦ Κανόνων, μοναπλᾶς ἐποίησε, τὴν δὲ ἐννάτην ταύτην διπλῆν ἐσύνθεσεν;

- **Ὁ** μὲν οὖν Θεόδωρος, ὁ καλούμενος Πτωχὸς Πρόδρομος, ὁ τῶν ἁσματικῶν Κανόνων ἐξηγητῆς, λέγει, ὅτι ἐπειδὴ ἐτελείωσαν τὰ στοιχεῖα τῆς Ἀκροστιχίδος τοῦ παρόντος Κανόνος, ἔμειναν δὲ και ἄλλαι ἱστορίαι περὶ τοῦ Σταυροῦ διαλαμβάνουσαι, τούτου

χάριν ὁ Μελωδός, μὴ ὑποφέρων νὰ ἀφήσῃ και ἐκείνας, διὰ τοῦτο προσέθηκε και **δευτέραν ἐννάτην ᾽Ωδήν, φυλάττων τὴν ἰδίαν Ἀκροστιχίδα (τῆς πρώτης ᾽Ωδῆς Θ') και ἀρχίζων τὸν Εἰρμόν ταύτης ἀπὸ τὸ τελευταῖον Τροπάριον τῆς οἰγδῆς ᾽Ωδῆς (ἀπὸ τὸ γράμμα Ο),** ἵνα και τὰς ἱστορίας ἐκείνας συμπεριλάβῃ.

Ἀπίθανος ὁμως εἶναι ἡ γνώμη αὕτη, καθότι τὴν ἱστορίαν τῆς Μερῶα, ὅπου ἀνέφερε πρότερον ὁ Μελωδός ἐν τῇ δ' ᾽Ωδῇ, εἰπὼν «Πικρογόνους μετέβαλε», ταύτην τὴν ἰδίαν ἀναφέρει και ἐν τῇ (δευτέρᾳ) ἐννάτῃ ταύτῃ ᾽Ωδῇ, λέγων: «Μὴ τὴν πικρίαν τὴν τοῦ ξύλου ἐάσας ἀναιρέσιμον, Κύριε, διὰ Σταυροῦ τελείως ἐξήλειπας· ὅθεν και ξύλον ἔλυσέ ποτε πικρίαν ὑδάτων Μερῶα, προτυποῦν τοῦ Σταυροῦ τὴν ἐνέργειαν»· ὁμοίως δὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐν Οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ Σταυροῦ ἐπὶ Κωνσταντίνου, τὴν ὁποῖαν ἀνέφεραν ἐν τῇ πρώτῃ ᾽Ωδῇ, εἰπὼν: «Ἐπέδειξεν Οὐρανὸς τοῦ Σταυροῦ τὸ τρόπαιον», αὐτὴν τὴν ἰδίαν λέγω ἀναφέρει και ἐν τῇ (δευτέρᾳ) ἐννάτῃ ταύτῃ ᾽Ωδῇ, λέγων: «Ἴνα τὸν τύπον ὑποδείξῃς τῷ Κόσμῳ προσκυνούμενον, Κύριε» και τὰ ἐξῆς.

- **Ὅ**θεν πιθανωτέρα εἶναι ἡ γνώμη, τὴν ὁποῖαν ἀναφέρει περὶ τούτου ὁ σοφὸς Ἰωάννης ὁ Ζωναρᾶς, ἥτις περιέχεται ἐν βίβλῳ χειρογράφῳ τῆς ἱεράς και Μεγίστης Λαύρας τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου, ἐν ἧ ἐκτίθεται παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ζωναρᾶ μία πλατεῖα ἐρμηνεία εἰς τοὺς ὀκτωήχους ἀναστασίμους Κανόνας Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ.

Ἔστι δὲ τοιαύτῃ ἡ γνώμη ἐκείνου:

- **λόγος,** λέγει, ἐκ παραδόσεως ἔφθασεν εἰς ἡμᾶς, ὅτι ὁ θεῖος Κοσμάς, ἀφ' οὗ ἐσύνθεσε τὸν παρόντα Κανόνα τοῦ Σταυροῦ, παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ τὸν ψάλλουσιν. **Ὅ**θεν ἔφθασε και ἔως εἰς τὴν Πόλιν τῆς Ἀντιοχείας. **Μ**ίαν φορὰν δὲ

πηγαίων ὁ Ἅγιος εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἤκουσε νὰ ψάλλουν τὸν Κανόνα οἱ ἐκεῖ εὐρισκόμενοι ἔξω ἀπὸ τὸ μέλος ἐκεῖνο, πρὸς τὸν ὁποῖον αὐτὸς τὸν ἐτόνισεν· ἦτον γὰρ καὶ τῆς Μουσικῆς ἔμπειρος. Ὅθεν εἶπεν εἰς ἐκείνους, ὅτι ψάλλουν τὸν Κανόνα παρε-

φθαρμένως, καὶ ὄχι καθὼς τὸν ἐτόνισεν ὁ τούτου Ποιητής. **Ε**κεῖνοι δέ, μὴ ἠξέυροντες τὸν ἄνδρα, «καὶ πῶς;» ἀπεκρίθησαν, «πῶς; καλλιτέρα ἠξέυρεις σὺ ἀπὸ ἡμᾶς τὸ μέλος τοῦ Κανόνος;». Ὁ δὲ θεῖος Πατὴρ πάλιν εἶπεν εἰς ἐκείνους μετὰ ἡμερότητας, ὅτι ὁ Κανὼν ἐντέχνως οὐ ψάλλεται. **Ε**πειδὴ δὲ ἐκεῖνοι περισσότερον ἐφιλονείκουν καὶ ἐτραχύνοντο, τούτου χάριν ὁ Μουσουργὸς Κοσμᾶς ἠναγκάσθη νὰ φανερώσῃ, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ τοῦ Κανόνος Ποιητής. **Ἄ**λλ' ἐκεῖνοι πάλιν ἐδυσπίστουν, καί, «τότε θέλομεν γνωρίσῃ», εἶπον, «ὅτι σὺ εἶσαι ὁ τούτου Ποιητής, ἂν καὶ ἔμπροσθεν ἡμῶν συνθέσῃ καὶ ἄλλο τι τοιοῦτον μελώδημα». **Τ**ότε ὁ θεσπέσιος Μελωδὸς ἐμελούργησε καὶ δευτέραν ἐννάτην ᾠδὴν, τὴν παροῦσαν δηλαδή, καὶ ἐτόνισεν αὐτὴν μουσικώτατα. **Π**ρὸς περισσοτέραν δὲ πληροφορίαν τῶν φιλονεικούντων, ἐμεταχειρίσθη [τὴν αὐτὴν Ἀκροστιχίδα τῆς πρώτης Θ' ᾠδῆς: -ΜΑΙ, προσθέσας εἰς τὸν νέον Εἰρμὸν τὸ γράμμα **Ο**, ἦτοι τὸ ἀρχικὸν γράμμα] τοῦ τελευταίου Τροπαρίου τῆς ὀγδόης ᾠδῆς...

* * *

Ὅρα δέ, ὅτι κατὰ τὸν ῥηθέντα Ζωναράν, ὁ θεῖος Κοσμᾶς εὐθύς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ Εἰρμοῦ τούτου **ἀναιρεῖ τὴν αἴρεσιν τοῦ τε Πελαγίου καὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Κελεστίου**· οὗτοι γάρ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ θεῖος Αὐγουστίνος (Περὶ Προπατορικῆς ἁμαρτίας, Κεφ. Ε' καὶ ζ'), ἐφρόνουν, ὅτι ὁ Ἀδὰμ ἐξ ἀρχῆς ἐπλάσθη παρὰ Θεοῦ θνητός, ὥστε κἂν παρέδαινε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κἂν μὴ παρέδαινε, ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, μὴ ἀκούοντες οἱ ἄφρονες τοῦ Σολομῶντος ὅπου λέγει: «Ὁ Θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησε», «**φθόνῳ** δὲ διαδόλου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον» (Σοφ. Σολομ. α' 13, β' 24)· **ἐφθόνησε** γὰρ ὁ μαρὸς **καὶ τὸν Θεόν**, διὰ νὰ μὴ φανερωθῇ ἡ δύναμις Αὐτοῦ θεοποιούσα τὸν ἄνθρωπον, **καὶ τὸν ἄνθρωπον**, διὰ νὰ μὴ γένη τῆς τοῦ Θεοῦ δόξης μέτοχος, καθὼς ἀποφαίνεται ὁ θεοφόρος Μάξιμος, λέγων:

● **«Φθονῶν τῷ Θεῷ καὶ ἡμῖν ὁ διάβολος, δόλω τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ Θεοῦ φθονεῖσθαι παραπίεσας, παραβῆναι τὴν ἐντολὴν παρεσκεύασε· τῷ Θεῷ μὲν, ἵνα φανερὰ μὴ γένηται κατ' ἐνέργειαν ἢ πανύμνη-**

τος αὐτοῦ δύναμις θεουργοῦσα τὸν ἄνθρωπον· τῷ δ' ἄνθρωπῳ προδήλως, ἵνα μὴ γένηται τῆς θείας ἐν εἶδει κατ' ἀρετὴν μέτοχος δόξης. Φθονεῖ γὰρ ὁ μαρώτατος, οὐ μόνον ἡμῖν τῆς ἐπὶ τῷ Θεῷ διὰ τὴν ἀρετὴν δόξης, ἀλλὰ καὶ τῷ Θεῷ, τῆς ἐφ' ἡμῖν διὰ τὴν σωτηρίαν πανυμνήτου δυνάμεως» (Ἐκατοντὰς τῶν Θεολογικῶν Δ', § μη', PG 90, 1325D).

«Ὁθεν ἡ Ἁγία καὶ Τοπικὴ Σύνοδος ἐν Καρθαγένῃ ἀνεθεμάτισε τοὺς τοῦτο φρονοῦντας ἐν τῷ PK' Κανόνι αὐτῆς, οὕτως εἰποῦσα:

• «**Ἦρεσεν**, ἵνα, ὅστις λέγει τὸν Ἄδὰμ τὸν πρωτόπλαστον ἄνθρωπον, θνητὸν γενόμενον οὕτως, ὡς εἶτε ἁμαρτήσοι, εἶτε μὴ ἁμαρτήσοι, τεθνήξεται ἐν τῷ σώματι, τουτέστιν ἐξελεθεῖν ἐκ τοῦ σώματος, μὴ τῇ ἀξίᾳ τῆς ἁμαρτίας, ἀλλ' ἐν τῇ ἀνάγκῃ τῆς φύσεως, ἀνάθεμα εἶη».

• **Ταύτην** λοιπὸν τὴν αἴρεσιν ἀνατρέπων ὁ δογματικώτατος θεῖος Κοσμάς εἶπεν:

«**Ὁ** διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου τῷ γένει προσγενόμενος θάνατος· **προσγενόμενος** γὰρ εἰπὼν, ἐφανέρωσεν, ὅτι δὲν ἦτον ὁ θάνατος εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκ φύσεως, ἀλλὰ **προσεγένετο**, τουτέστιν ὕστερον ἠκολούθησεν ἔξωθεν εἰς αὐτὸν διὰ τὴν βρώσιν τοῦ ξύλου.

Εἰ δὲ ἀπορῆ τινάς, πῶς ἐδῶ ὁ Μελωδὸς εἶπεν, ὅτι **διὰ τῆς βρώσεως τοῦ ξύλου** προσεγένετο ὁ θάνατος, ἐν ᾧ ἡ θεία Γραφή λέγει, ὅτι οἱ Πρωτόπλαστοι ἔφαγον ἀπὸ **τὸν καρπὸν τοῦ ξύλου** (Γεν. γ' 6), ἡμεῖς ἀποκρινόμεθα, ὅτι τοῦτο ὅπου λέγει ὁ θεῖος Μελωδός, λέγει ὁμοίως καὶ ἡ θεία Γραφή· καὶ ἐκεῖ γὰρ ἔφη ὁ Θεὸς τῷ Ἀδάμ: «Ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ Παραδείσῳ βρώσει φαγῆ, ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ» (Γεν. β' 16-17).

«Ὁθεν κατὰ **σχῆμα συνεκδοχῆς** τοῦτο εἴρηται, τοῦ **αἰτίου λαμβανομένου ἀντὶ τοῦ αἰτιατοῦ**, τουτέστι τοῦ ξύλου, ἀντὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου.

Κατήργηται λοιπὸν ὁ **θάνατος**, ἦτοι ἀργὸς καὶ ἄπρακτος ἔμεινεν, ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἐν τῷ τάφῳ τὸ ζωοποιὸν Σῶμα τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ παραδώσῃ αὐτὸ εἰς **διαφθοράν**, ἦτοι εἰς λύσιν τῶν σαρκῶν καὶ ἀρμονιῶν τοῦ σώματος, οὔτε εἰς **καταφθοράν**, τουτέστιν εἰς διάλυσιν καὶ αὐτῶν τῶν ὀστέων τοῦ σώματος.

* * *

Ποία δὲ ἦτον ἡ **κατάρρα** τῆς προμήτορος Εὔας; Ἀποκρίνεται ὁ Ζωναράς, ὅτι ἦτον τὸ «Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση» (Γεν. γ' 19)· ἡ **κατάρρα** γὰρ αὕτη, μ' ὅλον ὅτι ἐρῶρέθη ἀπὸ τὸν Θεὸν κατὰ τοῦ Ἀδάμ, ὅμως καὶ κατὰ τῆς Εὔας μᾶλλον ἐγένετο, ἐπειδὴ καὶ ἡ Εὔα ἔγινεν εἰς τὸν Ἀδὰμ αἰτία τῆς παραβάσεως.

• **Παγγενῆς** δὲ ὠνομάσθη ἡ **κατάρρα** αὕτη, ἐπειδὴ διὰ τῶν Πρωτοπλάστων ἐπροχώρησεν εἰς ὅλον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.

Κατάρρα δὲ τῆς Εὔας δύναται νὰ νοηθῆ καὶ τὸ «Ἐν λύπαις τέξη τέκνα» (Γεν. γ' 16), ἡ ὁποία καὶ αὕτη **παγγενῆς** ἐγένετο, καθότι ἐξηπλώθη εἰς κάθε γεννῶσαν γυναῖκα.

• **Αὔται** δὲ καὶ αἱ **δύο κατάρραι** διελύθησαν ἀπὸ τὸν **Βλαστόν**, ἦτοι ἀπὸ τὸν Μονογενῆ Υἱὸν τῆς ἀγνῆς Θεομήτορος.

Δύναται δὲ νὰ νοηθῆ ἐδῶ **Βλαστός τῆς Θεομήτορος**, αὕτη ἡ Θεομήτωρ, κατὰ περιφρασιν, ἀπὸ τὴν ὅποιαν διελύθη ἡ **παγγενῆς κατάρρα τῆς προμήτορος** Εὔας· ὁ γὰρ Χρυσοδόρημων, ἐρμηνεύων τὸ τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ ἐκεῖνο πρὸς τὸν Υἱὸν τοῦ Ἰούδα ἐιρημένον, μᾶλλον δὲ πρὸς τὸν ἐξ Ἰουδα ἀνατείλαντα Χριστὸν «Ἐκ βλαστοῦ Υἱέ μου ἀνέβης» (Γεν. μθ' 9), οὕτω φησί:

«**Βλαστόν** τὴν Παρθένον καὶ τὸ ἄχραντον τῆς Μαρίας ἐμφαίνων» (Λόγος εἰς τὸ Πάτερ, εἰ δυνατόν, παρελθέτω, § 1, PG 51, 32).

Αὔται οὖν αἱ δύο κατάρραι διελύθησαν· ἡ μὲν γὰρ **κατάρρα** τοῦ «Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση» διελύθη, ἐπειδὴ ἀποθανὼν ὁ Κύριος ἀνέστη καὶ πλέον δὲν θέλει ἀποθάνῃ, κατὰ τὸν Παῦλον: «Χριστὸς» φησίν, «ἐγερεθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει» (Ρωμ. ζ' 9)· ἡ δὲ **κατάρρα** τοῦ «Ἐν λύπαις τέξη τέκνα» διελύθη, ἐπειδὴ καὶ ἡ Παρθένος γεννήσασα τὴν Κύριον, χωρὶς πόνους καὶ λύπας Αὐτὸν ἐγέννησε.

• **Διὰ** τοῦτο λοιπὸν τὴν Παρθένον ταύτην **μεγαλύνομεν**, ὄχι μόνον ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ ὅλαι αἱ Δυνάμεις τῶν Οὐρανῶν· ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖνοι εἶναι **φιλόθεοι** καὶ **φιλόανθρωποι**, κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον.

Μεγαλύνουσι δὲ εἶπε, καὶ οὐχὶ εὐφημοῦσι ἢ ὑμνοῦσι, διὰ νὰ φανερώσῃ, ὅτι ἡ Ῥωδὴ αὕτη εἶναι ἡ ἐννάτη τῆς Θεοτόκου, ἧς ἡ ἀρχὴ ἐγένετο ἀπὸ τοῦ «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» (Λουκ. α' 46).

• **Πᾶσαι δὲ αἱ Δυνάμεις**, εἶπεν, ὄχι μόνον δηλαδὴ αἱ τῶν ἐννέα Ταγμάτων τῶν ἡμῖν γνωρίμων, ἀλλὰ καὶ αἱ ἄλλαι αἱ παρ' ἡμῖν ἀνώνυμοι καὶ ἀγνώριστοι· ἔφη γὰρ ὁ Παῦλος, ὁ τῶν ἀπορρήτων θεατῆς τε καὶ ἀκουστής, περὶ Χριστοῦ ὁμιλῶν:

«**Ἐκάθισεν** ἐν δεξιᾷ Αὐτοῦ [τοῦ Πατρὸς] ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης Ἀρχῆς καὶ Ἐξουσίας καὶ Δυνάμεως καὶ Κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου, οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι» (Ἐφεσ. α' 20-21).

* * *

Ἀρμόζει δὲ ὁ Εἰρμός οὗτος καὶ εἰς ἐσέ, ἀγαπητέ ἀναγνώστα, διότι καθὼς ὁ Ἀδάμ φαγὼν ἀπὸ τὸ γλυκὺ **ξύλον τῆς γνώσεως**, ἔπεσεν εἰς τὴν φθορὰν καὶ τὸν θάνατον, οὕτω καὶ σὺ **τρώγων καὶ πίνων φαγητὰ νόστιμα καὶ γλυκέα**, πίπτεις εἰς τὸν θάνατον τῆς ἁμαρτίας.

• **Ἄς** μὴ σε πλανήσῃ λοιπὸν ἡ γλυκύτης καὶ ἡδονὴ τῶν φαγητῶν· αὕτη γὰρ φθάνει ἕως εἰς μόνον τὸν λάρυγγα· ἀφ' οὗ δὲ τὰ φαγητὰ περάσουν τὸν λάρυγγα καὶ καταβοῦν εἰς τὴν κοιλίαν, τότε χάνεται ὅλη ἡ γλυκύτης καὶ ἡδονὴ των.

• **Ὅθεν** ὁ Θεολόγος Γρηγόριος εἶπεν, ὅτι τὰ φαγητὰ, ἀφ' οὗ περάσουν τὸν λαιμόν, εἶναι ὅλα **ὁμότιμα**, καθότι ὅλα ὁμοῦ χωρὶς κάμμιαν ἐξαιρέσειν, γίνονται κόπρος καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλονται.

• **Διὸ** καὶ ὁ Παῦλος εἶπε: «Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει» (Α' Κορ. ζ' 13), ἦτοι τὰ μὲν βρώματα μετὰ τὴν φυσικὴν περίοδον τῆς χωνεύσεως, ἐκ τοῦ ἀφεδρῶνος ἐξέρχονται, ἡ δὲ κοιλία μένει πάλιν κενὴ ὡς τὸ πρότερον.

• **Ἐχε** λοιπὸν, ἀδελφέ, εἰς τὴν ἐνθύμησίν σου πάντοτε τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰωνάθαν τὸν Υἱὸν τοῦ Σαοῦλ· **ὁ μὲν γὰρ Ἡσαῦ** διὰ ὀλίγην φακὴν ἐπώλησε τὰ πρωτοτόκιά του εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἰακώβ, ὅθεν καὶ κατηγορεῖται ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ὅστις παραγγέλει εἰς τοὺς Χριστιανούς καὶ λέγει: «Μὴ τις πόρνος (ἔστω) ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ» (Ἐβρ. ιβ' 16)· **ὁ δὲ Ἰωνάθαν**, παραβὰς τὸν ὄρκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Σαοῦλ καὶ φαγὼν μέλι, διὰ τὸ ὀλίγον αὐτὸ μέλι ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ, διὸ καὶ θρηγῶν, ἔλεγε: «Γευόμενος ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ τῷ σκήπτρῳ τῷ ἐν τῇ χειρὶ μου βραχὺ μέλι, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω» (Α' Βασιλ. ιδ' 43).

• **Θέλεις** νὰ καταλάβῃς, ἀγαπητέ, πόσον ὀλέθριον εἶναι τὸ νὰ ἐπιθυμῆς φαγητὰ τρυφηλὰ καὶ γλυκέα καὶ νόστιμα;

• **Μάθε** ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀδάμ, ὅστις διὰ τὴν γλυκεῖαν βρῶσιν τοῦ ἀπηγορευμένου ξύλου, καὶ αὐτὸς ἀπέθανε, καὶ τὸ γένος του ὅλον ἐγένινεν αἷτιος νὰ ἀποθάνῃ.

• **Μάθε** τοῦτο καὶ ἀπὸ τὸν ὀλόκληρον λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ· οὗτος

γάρ, ἐπειδὴ ἐπεθύμησε κρέατα καὶ ὀψάρια καὶ σκόρδα καὶ κρομμύδια καὶ πράσα καὶ ἀγγούρια καὶ πεπόνια, τὰ ὁποῖα ἔτρωγον εἰς τὴν Αἴγυπτον, διὰ τοῦτο παρεχώρησεν ὁ Θεὸς καὶ ἔπεσεν εἰς αὐτὸν πληγὴ μεγάλη καὶ θάνατος, καὶ τὰ μνήματα, ὅπου ἐνταφιάσθη, ὠνομάσθησαν **μνήματα τῆς ἐπιθυμίας**:

«**Τὰ κρέα, φησὶν, ἔτι ἦν ἐν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν, πρὶν ἢ ἐκλείπειν, καὶ Κύριος ἐθυμώθη εἰς τὸν λαόν, καὶ ἐπάταξε Κύριος τὸν λαὸν πληγὴν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Μνήματα τῆς ἐπιθυμίας, ὅτι ἐκεῖ ἔθαψαν τὸν λαὸν τὸν ἐπιθυμητὴν**» (Ἀριθμ. ια' 33-34).

Καὶ λοιπόν, ἐπειδὴ ἔμαθες, ἀδελφέ, πόσον παιδεύει ὁ Θεὸς τοὺς ἐπιθυμοῦντας τὰ ἡδονικὰ καὶ τρυφηλὰ φαγητά, ἀναπαύου καὶ ἀρκοῦ εἰς ἐκείνα τὰ φαγητά, ὅπου σοὶ εὐρίσκονται, εὐχαριστῶν τὸν Κύριον καὶ μὴ γογγύζων· ἐὰν γὰρ οὕτω ποιῆς, ἤξευρε, ὅτι ὁ Κύριος εὐφραϊνόμενος εἰς τὴν εὐχάριστον διάθεσιν τῆς καρδίας σου, εὐρίσκεται παρῶν ἀοράτως, καὶ εὐλογεῖ τὴν τράπεζάν σου, καὶ ποιεῖ νόστιμα τὰ φαγητά της, ἂν καὶ ἦναι εὐτελεῖ καὶ λιτά.

• **Ἐπάνω δὲ εἰς ὅλα ἐνθυμοῦ πάντοτε ἐκείνο ὅπου σοὶ παραγγέλλει ὁ Σοφὸς Σειράχ, ὅτι ἂν σὺ δώσης εἰς τὴν ἐπιθυμίαν σου τὰ φαγητά ὅπου θέλει, ἔχει νὰ σὲ κάμη περιπαιγμά των ἐχθρῶν σου δαιμόνων, διότι τὰ ἡδονικὰ φαγητά προξενοῦν γαργαλισμοὺς εἰς τὰ πάθη καὶ ῥίπτουν τὸν ἄνθρωπον εἰς πορνείας καὶ ἀσελγείας:**

«**Ὅπισω τῶν ἐπιθυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέξεόν σου κωλύου. Ἐὰν χορηγήσης τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας, ποιήσει σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου. Μὴ εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ· μηδὲ προσδεθῆς συμβολῇ αὐτῆς**» (Σειρ. ιη' 30-32).

• **Ἐνθυμοῦ δὲ καὶ τὸ τοῦ Χρυσοῦργου, λέγοντος:**

«**Εὐκαιρον οὖν νῦν εἰπεῖν ἐκείνο τὸ τοῦ Σοφοῦ· Τίς ἐλεήσει ἐπαοιδὸν ὀφιόδηκτον, καὶ πάντας τοὺς προσάγοντας θηρίους [ἐαυτοὺς]; (Σοφ. Σειρ. ιε' 13) [ἦτοι οὐδεῖς]. **Θηρίον γὰρ ἐστὶν ἡ τρυφή, θηρίον χαλεπὸν καὶ ἀτίθασον. Καὶ οὐχ οὕτω σκορπίος ἢ ὄφις τοῖς σπλάγχνοις ἡμῶν ἐγκαθήμενος λυμαίνεται πανταχόσε, ὡς ἡ τῆς τρυφῆς ἐπιθυμία πάντα ἀνατρέπει καὶ ἀπόλλυσι. Τοῖς μὲν γὰρ θηρίοις ἐκείνοις μέχρι τοῦ σώματος ἡ ἐπιβουλή· αὕτη δέ, ὅταν ἐγκαθεσθῇ, μετὰ τοῦ σώματος καὶ τὴν ψυχὴν προσαπόλλυσι. Διόπερ φύγωμεν ἀπ' αὐτῆς...****»

(Περὶ Εἵμαρμένης Λόγος ζ', PG 50, 722)